

Szabó Péter*: Tippek, ha nem bírjuk fizetni tovább a bankhitelt

A pandémia sokak számára világossá tette: bárkinél előállhat olyan váratlan helyzet, amikor meginoghat biztosnak vélt jövedelmi helyzete és nem tudja fizetni rendszeres kötelezettségeit. Ha a hiteltörlesztéssel kerülünk bajba, legalább valamennyit fizessünk havonta, működünk együtt a bankkal, keressük az átmeneti fizetéskönnyítő megoldásokat, végső szalmaszálként pedig akár kérjünk méltányosságot a pénzügyi békéltetők segítségével.

A legtöbb probléma kapcsán a legjobb megoldás a megelőzés. Mielőtt banki ügyfélként belevágna a hitelfelvételbe, tájékozódjon, mérje fel a teherbíró képességét és azt is gondolja végig, hogy egy váratlan, kritikus helyzetben milyen reális kilábalási lehetőségei adódnának! Számíthat-e rokonai, baráti segítségre, van-e akkora mozgósítható anyagi tartaléka, ami átmenetileg segítséget jelenthet?

Sokak számára ezekre a kérdésekre a válasz nemleges: nincs segítség, nincs tartalék, és ezért is vált szükségessé a hitelfelvétel. Az eladósodás kordában tartása azonban mindenki számára lehetőség. A hitelintézeteket – pontosan a korábbi időszak negatív tapasztalatai, pl. a devizahiteles eladósodás tapasztalatai alapján – jogszabály kötelezi arra, hogy ügyfeleiket óvják a túlzott eladósodástól, de ez nem csökkenti az egyén felelősségét.

Még körültekintő hitelfelvétel mellett is előállhatnak azonban nehézségek. Rendkívül fontos, hogy egy ilyen élethelyzetbe került adós jó döntéseket hozzon, „ne dugja a fejét a homokba”. Tanulmányozza át a szerződését, vizsgálja meg, hogy a finanszírozónak milyen lehetőséget biztosít az esetleg sok évvel korábban aláírt szerződés, mik a kikötött biztosítékok. Vegye komolyan az esetleges felszólító leveleket. Ha már látja a problémát, keresse meg finanszírozóját személyesen vagy tájékozódjon az online felületeken. Informálódjon arról, hogy az adott hitelintézet, követeléskezelő milyen konkrét fizetéskönnyítési lehetőséget biztosít, ugyanis jelentős eltérés lehet a hitelezők rugalmassága, üzletpolitikája terén.

Mindezekén túl is érdemes szem előtt tartani néhány alapvető és széles körben alkalmazható megoldást. Még ha nehéz is, de fizessen havonta annyit, amennyit tud, legyen együttműködő. A pénzügyi intézmények a fizetőképesség mellett a fizetési hajlandóságot is figyelembe veszik akkor, amikor mérlegelik a szerződés felmondásának, a biztosítékaik érvényesítésének a lehetőségét. Ugyancsak lényeges szempont a tanúsított fizetőkészség egy fizetéskönnyítési kérelem bírálata során. Tájékozódjon a finanszírozójától, vagy például az [MNB fogyasztóvédelmi honlapjáról](#) a mindenkori aktuális, otthon-, adós- és családvédelmi lehetőségekről, a jogszabályok által biztosított konstrukciókról is.

Az adósnak mindezekén túl lehetősége van arra, hogy szerződésmódosítási igénnyel, vagy méltányossági kérelemmel keresse meg a finanszírozó pénzügyi intézményt, azonban ez esetben is érdemes a realitásokat szem előtt tartani. A hitelintézetek nem jótékonyági intézmények: tevékenységüket üzleti alapon végzik, lehetőségeiket a társadalom egészének érdekében jogszabályok is behatárolják. (Itt talán elegendő példaként csak a betétesek védelmének vagy a pénzügyi rendszer stabilitásának a szükségességére utalni.)

Az adós emellett kezdeményezheti a futamidő hosszabbítását. Ez a havi törlesztőrészek csökkenésével jár, bár e lépés nyomán az évek során összesen fizetendő kamatösszeg is szükség-szerűen magasabb lesz (mert az ügyfél tovább használja a bank pénzét).

A pandémiás helyzet eredményeként széles körben ismertté vált a fizetési moratórium intézménye. Áthidaló megoldásra, átmeneti fizetéskönnyítésre, a pandémiától függetlenül, az intézményes moratórium időszak letelte után is van elvi lehetőség. A jogszabály alapján biztosított moratórium időszakának lezárását követően ugyan a havi törlesztési teher nem növekedhet, de érdemes felkészülni arra, hogy a futamidő, vagyis a törlesztési időszak meghosszabbodik, szükségessé válik a korábban meg nem fizetett, felhalmozódott kamatok megfizetése is. Az adós egyedi megá-lapodás (tőketörlesztés felfüggesztése, átütemezés, átmeneti törlesztőrészlet-csökkentés stb.) ér-dekében megkeresheti a finanszírozót, s tájékoztathatja a pénzügyi helyzetéről, kéréséről, javasla-táról. A szerződésmódosítással kialakított egyedi törlesztési moratórium esetében azonban – a konkrét megállapodásban foglaltaknak megfelelően – egy későbbi időszakban akár növekedhet is a törlesztési teher.

Az adósnak mindenképp törekednie kell arra, hogy elkerülje a szerződés felmondását. Fel-mondás esetén a teljes tartozás megfizetése egyösszegben esedékessé válik. Ez azt is jelenti, hogy a késedelmi kamatokat már nem csak a hátralékos tartozásra, hanem az egész tőketartozásra fel-számítják, s így – ha az ügyfél nem tud fizetni – a teljes tartozás összege gyors növekedésnek indul-hat. Egy esetleges jogi eljárás költségei még további terheket róhatnak az adósra. Legrosszabb eset-ben akár teljes vagyona (ingatlana, gépkocsija stb.) is veszélybe kerülhet.

Ha már felmondták a szerződését és engedményezték a tartozást egy követeléskezelőre, ez nem feltétlenül jelenti azt, hogy kedvezőtlenebbé válik az adós helyzete. Sőt bizonyos esetekben, a követeléskezelők nagyobb mozgástere révén, akár kedvezőbb helyzet is elérhető (pl. részleges tartozás-elengedés, kamatcsökkentés, a felhalmozódott kamattartozás elengedése, „kamatmegá-lítás”, kamatmentes részletfizetés stb.) És ha már bekövetkezett az, amire adósként senki sem gon-dol szívesen, és az ügyben fizetési meghagyásos, peres, vagy végrehajtási eljárás indul, még ebben az esetben is van lehetőség arra, hogy ellentmondással, kifogással éljen, illetve megállapodjon a tartozásról.

Ha a pénzügyi intézménnyel történt közvetlen egyeztetés nem vezet eredményre (ha a fi-zetéskönnyítési kérelmet elutasítja, vagy arra nem válaszol), az adós az MNB-n belül működő Pénz-ügyi Békéltető Testület (PBT) méltányossági eljárását kezdeményezheti. Az erre vonatkozó kérelem formanyomtatványai elérhetőek például az MNB, illetve közvetlenül a [PBT honlapjáról](#), hozzáfér-hetőek a megyeszékhelyeken működő Pénzügyi Navigátor Tanácsadó Irodákban, de szükség esetén a PBT is megküldi a megfelelő formanyomtatványt. Méltányossági eljárás abban az esetben is in-dulhat, ha ügyben egyébként már fizetési meghagyásos vagy végrehajtási eljárás indult. A pénzügyi békéltetők eljárása ingyenes, jogi képviselő közreműködése sem szükséges.

A PBT közbenjárásának kezdeményezése természetesen nem garancia arra, hogy a kívánt eredmény minden esetben elérhető. Az az eljárás mégis jó esélyt teremt arra, hogy reális feltéte-lekkel megállapodás jöjjön létre a felek között. A PBT honlapján közzétett 2020. évi beszámoló sze-rint az elmúlt évben a pénzügyi méltányossági ügyek 44 százaléka zárult egyezséggel és a felek

megegyezésével, míg a követeléskezelőkkel szemben indított ügyek 49 százaléka végződött a kezdeményező adósok számára kedvező eredménnyel.

**A szerző az MNB keretei közt működő Pénzügyi Békéltető Testület tagja
„Szerkesztett formában megjelent az Origo.hu portálon 2021. július 10-én.”*